

FRETUM MAGELLANICVM.

Porro *Magellanus* dum in Australibus hisce partibus per semestre circuitur spatium hæsit, nihil fere præter litora detexit & perlustravit, interiora regionis penitus incognita mansere: qua tamen Antarcticu Circulo vicinior est, constat magna ex parte montosam ac silvestrem esse regionem, continuis nivibus rigentem. *Australem* hanc *Terram Magellanum* ab igne sive ignibus, *del Fuego* nominavit, propterea quod dum hoc Fretum lustrabat pernavigabatque, nullos usquam mortales, sed frequentes, ut supra quoque diximus, longeque portrectosignes in sinistro latere noctu sèpius conspexerit. *Australis* autem *Terra* sub ipso Occidente utramque Iavam, Sumatram & Moluccas respicit, ex Oriente Africam habet & Äthiopicum Oceanum, Septentrio angustiis Magellanici Freti objicitur & Patagonum terris. Vtriusque ripæ regio sterilis est nullo Frugum beneficio recreata, satis tamen pascua proceris ignotisque arboribus consita esse perhibetur. Est hic alibi omni tempore Pinguinorum, Mergorum ac Phocarum copiosa multitudo. Mare autem in quod per Fretum hoc pervenitur, *Magellanus Pacificum* nominavit: sive quia vento plerumque secundo, minusque tempestuoso usus fuerat, sive quia propter ingentem vasti æquoris amplitudinem nullos ibi ventorum gyros vorticesque expertus erat, nunc vulgus Nautarum *Mare Meridionale* sive *del Zur* nominat. Sed de his fatis. Australes brevioris staturæ esse perhibentur, Septentrionales Chicæ Incolæ, vasta ingentique corporis mole, xii aut xiii pedum passim longitudinem æquant aut excedunt: colore fere sunt albo, perinde atque Septentrionaliores nostri: voce adeo sonora & horribili, ut Bovis mugitum aut Elephontorum baritum potius, quam Hominis vocem exprimere videantur. Tantæ quoque sunt agilitatis, ut pernici cursu Cervos antevertant, ideoque difficulter sclopis vulnerantur, nisi catenatim simul incumbant, aut ex improviso occurrant. Ad bellum profecti, Ducecū eligunt cui omnes obediant, plurimum arcu valent, quo ita scite & gnawiter utuntur, ut quidquid oculis adsequantur, jaculis feriant, & si quando sagitta aliquo navis tabulato hæserit, vix multorum opera revelli possit. Arcus habent prægrandes, quorum nervi è ferinis intestinis, pollicis crassitudine conficiuntur: ingentibus quoque ligneis gladiis armantur: utuntur & funda, quæ scite jaciunt & quo destinarunt, modo jactus meta concludatur, contingunt & disjiciunt. Vestitum Incolis præbent Ferarum & marinorum ingentia Luporum tergora, quorum apud ipsos venatio adsidua.

Atque hæc de *Frete Magellano*, deque quarta Orbis parte *America*, sufficient. Cujus inventionem omnes nostri saeculi Scriptores Christophoro Columbo, neque immerito, tribuunt. Hic enim primus eam detexit quodammodo, Christianoque Orbi cognitam reddidit, usque & utilitate communicavit, anno post Christum natum ccccxcii. Qui autem plura dehis, vel nostra pluribus explicata, perat, consulat Lævinum Apollonius, Petrum Martyrem Mediolanensem: Maximilianum Transsilvanum, qui Latina Lingua de iis scripsierunt: Jesuitarum epistolas: Item Maffeiūm de rebus Indicis, & alios.

HVIC